

[Himmelstrup.]

det tilfældet, at det hidtil var gået på denne måde, men at stillingen på pengemarkedet for tiden var en sådan, at den i virkeligheden gjorde lovforslagets gennemførelse ønskelig, eller at stillingen på pengemarkedet meget hurtigt kunne udvikle sig i retning af, at noget sådant ville være ønskeligt. Jeg tror ikke, at man kan påstå, at der for tiden i virkeligheden er likviditetsvanskeligheder f. eks. i de danske banker af en sådan karakter, at de skulle forhindre en i og for sig fornuftig investering. Naturligvis er det rigtigt, som den højtærede finansminister også sagde i sin forelæggelsestale, at bankernes kassebeholdninger er blevet stærkt reduceret, og naturligvis vil den pengemængde, der er til rådighed, blive yderligere reduceret som følge af importen af Marshallvarer og andre forhold, således som ministeren nu har nævnt det. På den anden side sker der jo også en meget betydelig frigørelse af midler i den nærmest kommende tid, væsentligt ved at korte statsforskrivninger udløber med meget store beløb, og det er jo ikke alene tilfældet for indeværende års vedkommende, hvor man regner med, at de beløb, der frigøres på denne måde, vil andrage knap 400 mill. kr., men også i de kommende år vil der finde meget betydelig frigørelse sted af sådanne midler. I nationalbankens sidste beretning er det anført, at indtil 1952 vil ialt ca. 1 200 mill. kr. blive frigivet derved, at korte statsforskrivninger udløber. Jeg tror derfor ikke, at der for tiden er likviditetsvanskeligheder i bankerne af en sådan karakter, at et lovforslag som dette vil være nødvendigt, og der er derfor efter vor opfattelse ingen grund til at tage hatten af, før man ser manden, og gennemføre dette lovforslag.

Jeg vil gerne have lov til at sige, at vi hellere vil være med til at frigive de sidste rester af pengeinstitutternes bundne kassereserver, som vel i dag andrager små 400 mill. kr., fremfor at gå med til et lovforslag som det foreliggende. Til alt dette kommer så spørgsmålet, om det i virkeligheden er forsvarligt at anvende dele af Marshallhjælpens gavesektor til det formål, der her er tale om.

Den ærede socialdemokratiske ordfører anførte, at det i virkeligheden var stemmende, også formelt, med den dansk-amerikanske overenskomst af juni måned 1948, og at det også var stemmende med ånden i denne overenskomst. Det kan forsåvidt være rigtigt nok, som bestemmelserne i overenskomstens kapitel IV, navnlig punkt 6, åbner adgang til at anvende nogle af de

Marshallpenge, som indbetales i nationalbanken, på denne måde. Men jeg tror, man med fuld føje kan sige, at forudsætningen for vor tiltræden af dette arrangement var, at det kronebeløb, som fremkom, når Marshall-dollarne blev omdannet til danske kroner ved indbetaling i seddelbanken, skulle anvendes i pengesaneringsøjemed.

Under selve forhandlingerne i fjor i juni måned om tiltræden af overenskomsten om det økonomiske samarbejde var spørgsmålet om anvendelsen af det danske kronebeløb, som ville fremkomme, kun meget, meget lidt på tale. Den højtærede udenrigsminister fremhævede dengang i sin tale ved forelæggelsen af overenskomsten naturligvis også kapitel IV og pegede på alle de forhold, der var anført, og som tog sigte på anvendelsen af det pengebeløb, der her kunne blive tale om, og han konkluderede deri, at langt den største del af beløbene måtte anvendes til afbetaling på statsgælden.

Spørgsmålet blev også berørt af den ærede konservative ordfører under den pågældende forhandling, det ærede medlem hr. Ole Bjørn Kraft, og hans opfattelse gik ud på det samme. Den eneste af de talere, der deltog i forhandlingerne om dette spørgsmål, og som ikke var enig med udenrigsministeren i hans opfattelse, var vel det ærede medlem hr. Aksel Larsen.

Spørgsmålet om anvendelsen af pengene kom egentlig først rigtigt frem i december måned 1948, da lovforslaget om lempelse i pengeinstitutternes pengebindingsregler, bestemmelserne vedrørende den såkaldte kasserreserve, var til behandling. At det kom frem ved den lejlighed, skyldtes vel først og fremmest den omstændighed, at nationalbanken i en skrivelse var blevet hørt om selve spørgsmålet om en lempelse af pengebindingsreglerne. Banken havde da svaret den kongelige bankkommissær i en skrivelse af 26. november 1948, at man under de givne forhold kunne tiltræde det forslag, som var stillet af den højtærede handelsminister om en lempelse af pengebindingen. Men så føjede nationalbanken til i sin skrivelse — jeg beder om formandens tilladelse til at citere dette —

„Det er af hensyn til Marshallhjælpens finansiering, at der skal stilles nye kreditmidler til rådighed. Som den naturlige konsekvens heraf må derfor det beløb, som fremkommer gennem salg af Marshalldollars, anvendes til sanering af pengevæsenet, da man ellers modarbejder saneringen. Nationalbanken må derfor rette en alvorlig henstilling til regering og rigs-